Aleg. LXIX.

Sprawozdanie
komisyi kultury krajowéj
w przedmiocie ustawy o ochronie własności polnéj.

Wysoki Sejmie!

Uchwalona przez wys. Sejm w r. z. ustawa o ochronie własności polnéj nie uzyskała Najwyższéj sankcyi, a natomiast złożony został obecnie do laski Marszałkowskiéj jako przedłożenie rządowe nowy projekt do ustawy przez wys. c. k. Ministerstwo wypracowany, a na posiedzeniu z d. 20. marca r. b. komisyi kultury krajowéj przekazany.

Powody, dla których wys. c. k. Rząd za udzieleniem Najwyższéj sankcyi pierwotnéj uchwale sejmowéj nie przemawiał, wyłożone są w odezwie c. k. Prezydyum Namiestnictwa z d. 11. marca r. b, l. 1887 pr. wystósowanéj do Wydziału krajowego, a w odpisie do niniejszego sprawozdania dołączonéj.

Biorąc odezwę tę w związku z samém przedłożeniem rządowém okazuje się, że c. k. Ministerstwo upatrywało w projekcie sejmowym pewne wkroczenia w dziedzinę ustawodawstwa, nienależącego do kompetencyi Sejmu krajowego.

Komisya kultury krajowéj, będąc złożoną w roku bieżącym z tych samych prawie osób, co w roku zeszłym, sądzi się być uprawnioną do bliższego wyjaśnienia stanowiska przez ówczesną komisyą kultury krajowéj przy układaniu projektu do ustawy zajętego.

Głównym środkiem do należytego zabezpieczenia własności polnéj jest ustanowienie w bliskości miejsca, gdzie przestępstwa polowe bywają popełniane, jurysdykcyi taniéj, działającéj szybko i zapewniającéj tym sposobem skuteczny wymiar sprawiedliwości.

Nie wysokość kary jest hamulcem dla szkodników, ale raczéj pewność, że ich zasłużona kara nie minie. Dlatego téż niezmiernie ważną jest rzeczą, ażeby kara następowała zaraz po dokonaném przestępstwie, i ażeby ci, którzy o przestępstwie wiedzą lub wiedzieć mogą, byli również

w możności dowiedzenia się o wymiarze sprawiedliwości. Tym tylko sposobem poszanowanie prawa zapewnioném być może.

Z téj to wychodząc myśli pragnęła zeszłoroczna komisya kultury krajowéj podciągnąć pod ustawę o ochronie własności polnéj drobne przestępstwa, mianowicie drobne kradzieże polowe lub drobne niesforności, jak n. p. stawianie oporu przy prawném z §. 1321 u. c. wynikającém fantowaniu lub zajmowaniu bydła, przestępstwa, które o ile nawet podpadają pod przepisy ustawy karnéj, w rzeczywistości nigdy prawie nie bywają karane, aczkolwiek bardzo często się wydarzają. Ze smutkiem bowiem przychodzi komisyi stwierdzić dziwną jakąś w sądach naszych dla pewnego rodzaju mniejszych przestępstw, a zwłaszcza téż polowych, pobłażliwość, na którą jedno tylko tłumaczenie znaleść można, mianowicie w tém, że kary na rzeczone przestępstwa w kodeksie karnym postanowione, w ogóle zbyt są surowe, i że dlatego sędzia, jak tylko dowody nie są zbyt oczywiste, woli uznać ich niedostateczność, niż wymierzyć karę nie będącą, w jego przekonaniu, w należytym stosunku z winą. Nadmienić nadto wypada, że jeżeli przestępca uznany zostanie wyjątkowo za winnego, to wymiar sprawiedliwości tak bywa przez odwoływanie się do wyższéj instancyi opóźniany, że ustala się w ludności przekonanie o zupełnéj bezkarności pewnego rodzaju przestępstw, a poszanowanie cudzéj własności coraz bardziéj niknie.

Temu niewłaściwemu stanowi rzeczy pragnęła więc komisya zeszłoroczna zaradzić przez orzeczenie w §. 2.: że „wszelkie naruszenia własności polnéj“ są przestępstwami polowemi, jak również przez zaprojektowanie §. 19, który brzmiał:

„Grzywny w §§. 13 do 18 oznaczone“ będą podwojone, jeżeli przestępca przy zajmowaniu lub fantowaniu stawiał opór.

W przekonaniu daléj, że i w sądach cywilnych uzyskanie sprawiedliwości wymaga bardzo wiele czasu i stosunkowo bardzo znacznych kosztów, pragnęła komisya zeszłoroczna podnieść kompetencyą władzy sądowéj, wprowadzić się mającéj, do złr. 25, niemniéj nadać jéj prawo rozstrzygania na razie spraw wynikających z tak często w naszym kraju wydarzającego się naruszenia granic, przez zaprojektowanie §. 56, téj osnowy:

„W razie naruszenia granicy winien przełożony gminy natychmiast, na koszt winnego przywrócić stan pierwotny, jeżeli już z tego tytułu nie został wytoczony spór na zwyczajnéj drodze sądowéj.“

Wszystkie usiłowania komisyi zeszłorocznéj ku wprowadzeniu do projektu ulepszeń, usiłowania tak powyżéj wyrażone, jak i te, o których będzie mowa poniżéj, a mające źródło swoje w gruntownéj znajomości stosunków krajowych natrafiły — niech tu wolno będzie użyć wyrazów wypowiedzianych niedawno w wys. Izbie przez szan. wnioskodawcę reformy administracyjnéj — „na twardą doktrynersko-konstytucyjną opokę“, o którą się rozbiły.

Po zbadaniu nowo przedłożonego projektu zgodziła się komisya, że należy odstąpić od wszystkich tych przepisów, przy których znaleść można pewne wkroczenie w ustawodawstwo państwowe, następnie zaś nasunęły się przedewszystkiém pytania:

czy wprowadzić napowrót do projektu te przynajmniéj udokładnienia, przy których sprzeczność z istniejącém ustawodawstwem państwowém udowodnić się nie da?

czy téż przedłożenie rządowe bez żadnych zmian (wyjąwszy stylistycznych), do przyjęcia wysokiemu Sejmowi przedłożyć?

Za wyborem pierwszéj z pomiędzy dwóch otworem stojących dróg przemawiał niezawodnie wzgląd na godność Sejmu, który już tak stanowczą większością zdanie swoje w téj wypowiedział sprawie, niemniéj okoliczność, że wobec tylu już wadliwych w kraju naszym istniejących ustaw, uchwalenie

nowéj, widoczne zawierającéj usterki, nie może być pożądaném, przemogła jednak u większości komisyi obawa, ażeby wprowadzeniem do przedłożenia rządowego zmian jakiéjkolwiek zasadniczéj doniosłości, nie narazić projektu na odmowę Najwyższéj sankcyi. a tém samém pozbawić kraju możliwych korzyści z ustawy, która, aczkolwiek daleka od doskonałości, jest jednak stanowczym postępem na drodze ustawodawstwa, odnoszącego się do policyi polowéj.

Dlatego téż komisya przedkłada wys. Izbie projekt Rządowy bez zmian, prócz jednéj na tém polegającéj, że w §. 2 dodane zostały na początku wyrazy „wszelkie uszkodzenia własności polnéj oraz". Uzupełnienie to jest koniecznêm z powodu niepodobieństwa wyliczenia merytorycznie wszystkich możliwych przestępstw polowych.

Wszystkie inne zmiany są ściśle stylistycznéj natury i jako takie nie potrzebują szczegółowego usprawiedliwienia.

Przedstawiwszy w ten sposób zajęte przez siebie stanowisko, komisya poczuwa się do obowiązku uwidocznienia w pojedynczych jeszcze szczegółach, w czém się obecny projekt Rządowy różni od zeszłorocznego Sejmowego.

W §. 3 lit. a) projektu sejmowego nie zostało uznaném za przestępstwo polowe jeżdżenie po cudzych gruntach, kiedy do tego zniewala zły stan drogi.

Wyjątek ten od ogólnego prawidła, którego to wyjątku projekt rządowy nie dopuszcza, wydawał się komisyi zeszłorocznéj najzupełniéj usprawiedliwionym koniecznością komunikacyi z jednéj strony, z drugiéj zaś tą okolicznością, że drogi w niektórych stronach kraju bywają w pewnych porach roku nie do przebycia.

W projekcie Rządowym wypuszczony został ustęp *y* §. 3go uznający za przestępstwo polowe nieprawne fantowanie cudzych rzeczy lub nieprawne zajmowanie zwierząt domowych pod pozorem, że fantującemu wyrządzoną została szkoda.

Ktokolwiek obeznany jest z stosunkami naszymi wiejskimi zaprzeczyć nie może, że podobne nieprawne fantowania wydarzają się nadzwyczaj często. Tymczasem przestępstwo to nie zostało w ustawie karnéj przewidziane, i dla tego, jeżeli przestępca po niejakim czasie przedmiot zafantowany lub zajęty odda, czyn jego pomimo niewątpliwych znamion gwałtu publicznego, karanym być nie może. Pozostaje wprawdzie pokrzywdzonemu droga cywilna, jeżeli wyrządzoną mu została tym sposobem szkoda. Pominąwszy jednak okoliczność, że nieraz tego rodzaju gwałt może nie być połączony ze szkodą materyalną, nie da się zaprzeczyć, że w wielu wypadkach możliwe wynagrodzenie nie będzie w żadnym stosunku z kosztami wynikającymi z wytoczenia sprawy przed sąd, że zatém skarga zostanie zaniechaną, a czyn karygodny będzie miał złe następstwa tylko dla poszkodowanego.

Widoczną więc jest pod tym względem w prawodawstwie karném luka, którą wys. Rząd tém rychléj wypełnić winien, że przy układaniu ustawy o ochronie własności polnéj usunięcia tego braku nie dopuścił.

W tym celu proponuje komisya Rezolucyą sub B.

Obecna stylizacya §. 16go przedłożenia Rządowego zawiera właściwie inną myśl, jak ta, która w przeszłorocznéj uchwale Sejmowéj była zawartą. Ustęp b) tego paragrafu stanowił, że „grzywny mają być podwojone, jeżeli przestępstwo popełnione będzie „w czasie uroczystego nabożeństwa". W obecnym projekcie Rządowym zachodzi ta zmiana, że wtedy przestępstwo zasługuje na wyższą karę, kiedy popełnionem zostało „pod okolicznościami utrudniającemi jego wykrycie". W téj stylizacyi wykonawcy projektowanéj ustawy nie łatwo domyślą się pierwotnéj przez Sejm wyrażonéj myśli. Dla tego też komisya z żalem odstępuje od przeszłorocznéj stylizacyi, bardziéj odpowiadającéj zasadom religijnym i tradycyom narodowym naszego kraju. —

Uchylonym został drugi ustęp §. 24go projektu Sejmowego brzmiący: „Za szkody zrządzone przez dzieci odpowiadają rodzice lub opiekunowie, za szkody zrządzone przez służących, służbodawcy, jeżeli przestępstwo z ich polecenia lub na ich korzyść było wykonaném, za szkody zrządzone przez zwierzęta domowe i ptactwo zawsze tychże właściciel“ — a to z powodu, że sięga daléj aniżeli postanowienie §. 1315 u. c.

Nie może podlegać wątpliwości, że skutkiem usunięcia tego ustępu, w bardzo licznych wypadkach przestępstwa polowe pozostaną bez kary, a tém samém wynagrodzenie wyrządzonéj szkody będzie niemożliwém.

Dlatego téż podnoszoną była w komisyi myśl, aby §. 23 projektu Rządowego uzupełnić w ten sposób:

„Szkodnik, a ewentualnie ten co za niego odpowiada (§. 1315 u. c.), obowiązany jest niezależnie od kary wynagrodrić zrządzoną szkodę. W téj stylizacyi nie ma sprzeczności z istniejącemi ustawami, większość jednak komisyi nie przychyliła się do tego wniosku

Komisya wyraża ubolewanie nad usunięciem §. 25go projektu Sejmowego, który brzmiał:

„Przy przestępstwach zagrożonych stale oznaczoną grzywną może użytkujący z gruntu, na którym przestępstwo popełnione zostało, żądać jako wynagrodzenie szkody, bez względu na jéj wysokość, kwoty, wyrównywającéj połowie grzywny naznaczonéj na przestępstwo popełnione bez okoliczności obciążających.

W takim jednak razie traci prawo do wszelkiego innego wynagrodzenia.“

W motywach rządowych powiedziano, że przepis ten nie zgadza się z zasadami ustaw obowiązujących, komisya zwraca jednak uwagę na to, że mieści on w sobie tylko zastósowanie zasady taks za wyrządzone szkody, przyjętéj w ustawie leśnéj (§. 9 Dodatku D. cesarskiego patentu z d. 3go grudnia 1852 r.) że zatém niezgodności tego przepisu z ustawami istniejącemi niepodobna udowodnić.

Jeżeli zaś wys. Rządowi chodziło o to, że przyznane na téj podstawie wynagrodzenie mogłoby w niektórych przypadkach przenosić wysokość wyrządzonéj szkody, natenczas dla teoretycznéj dokładności poświęconemi zostały dwie korzyści w sprawozdaniu zeszłoroczném komisyi kultury krajowéj nad tym przedmiotem podniesione, to jest możność:

1) zabezpieczenia praw poszkodowanego w przypadkach, gdzieby ocenienie zrządzonéj szkody znaczne przedstawiało trudności;

2) uniknięcie o ile możności kosztownego i uciążliwego dla szkodnika taksowania szkody, które często więcéj wynieść może od zaprojektowanéj taksy, przez co szkodnik będzie narażony, bez korzyści dla poszkodowanego, na znaczniejsze jeszcze straty.

Uchylony przez wys. c. k. Rząd §. 27 uchwały Sejmowéj brzmiał:

„Jeżeli szkodnik przed wydaniem wyroku zaspokoi poszkodowanego, postępowanie karne winno być zaniechaném; szkodnik poniesie jednak koszta spowodowane rozpoczęciem rzeczonego postępowania.“ —

Aczkolwiek przepis ten przy przestępstwach mniejszéj wagi dałby się względami praktycznymi usprawiedliwić, przyznaje jednak komisya, że on mieści w sobie pewne odstąpienie od ogólnych zasad prawa karnego, dla tego nastręczyła się myśl zastąpienia go innym, zupełnie analogicznym z §. 187. u. karnej, a mianowicie przepisem:

„Jeżeli szkodnik przed zaniesieniem skargi zaspokoi poszkodowanego, postępowanie karne nie będzie miało miejsca.“

Myśl ta jednak wobec przyjętéj zasady, aby w rzeczach jakiéjkolwiek doniosłości zasadniczéj, od przedłożenia rządowego nie odstępować, nie uzyskała w komisyi większości.

Oto są główne punkta, w których się projekt Rządowy z Sejmowym różni.

W końcu komisya nie może pominąć potrzeby zebrania wszystkich istniejących postanowień policyjno-karnych oraz cywilnych, które z ochroną własności polnéj są w związku w jednę całość, tak iżby władze wykonywać je mające (a będą to najczęściéj władze mniéj od władz sądowych w ścisłém znaczeniu oświecone) nie potrzebowały szukać pojedynczych przepisów w rozmaitych ustawach, coby wymiar sprawiedliwości znacznie utrudniło. Dla tego też komisya ponawia przyjętą w roku zeszłym uchwałę sub *C.*

Opierając się na powyższém sprawozdaniu, komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy:

I. Uchwalić dołączony projekt do ustawy sub *A.*
II. Uchwalić rezolucyę sub *B.*
III. Przyjąć uchwałę sub. *C.*

Lwów dnia 1. Kwietnia 1876.

Przewodniczący
J. Czartoryski.

Sprawozdawca
J. Badeni.

Do l. W. kr. 6341 z r. 1876.

Odpis

odezwy c. k. Prezydyum Namiestnictwa z dnia 11. marca 1876 l. 1887 pr. wystosowanéj do Wydziału krajowego.

Reskryptem z dnia 1. marca r. b. l. 2310 oznajmił pan Minister rolnictwa, że Najjaśn. Pan nie raczył Najwyższém postanowieniem z 24. lutego b r. udzielić Najwyższej sankcyi projektowi ustawy o ochronie własności polnéj, uchwalonemu przez Sejm galic. na sesyi przeszłorocznéj. — Zawiadamiając o tém św. Wydział krajowy, mam zaszczyt zarazem przytoczyć powody, dla których według na wstępie powołanego reskryptu ministeryalnego nie mógł c. k. Rząd przemawiać za udzieleniem Najwyższéj sankcyi temu projektowi ustawy. — Nie można zaliczyć do uszkodzeń własności polnej, które według zasady postawionéj w §. 2. projektu stanowią przestępstwa polne, — czynów, o których mowa w ustępie lit. y. §. 3. projektu; poszczególne wypadki bowiem wyliczone w §. 3. projektu są tylko przykładami objaśniającymi zasadę wypowiedzianą w §. 2. projektu, przeto postanowienie ustępu lit. y. §. 3. jako nie należące do tych z zasady §. 2. wypływających przypadkowo, nie powinno być tu umieszczone; i w ogóle nie stanowi przedmiotu ustawy o ochronie własności polnéj. Nadto potrzebną jest dla uchylenia wątpliwości jaśniejsza stylizacya postanowień zamieszczonych w §. 3. pod lit. *a* do *x*. Zbyteczném jest wyrażenie „drób“ w §§. 5. i 6., gdzie jest mowa o zwierzętach domowych, a tém samém już także o ptactwie domowém; zresztą wzmianka o ptactwie domowém w §. 6., który nakazuje paszenie na postronkach, lub wiązanie zwierząt do przedmiotów stałych nie jest odpowiednią, gdyż postanowienia tego nie można zastosować do ptactwa domowego. — Zalecałoby się zastąpić ustęp lit. b. §. 16. postanowieniem więcéj ogółowém, np. postanowieniem téj treści: „jeżeli przestępstwo polne zostało popełnione pod okolicznościami utrudniającemi wykrycie sprawcy“, — albowiem według brmienia projektu uchwalonego, należałoby uważać także tego jako karygodnego w wyższym stopniu, kto biegnie przez cudze pole, ażeby się nie spóźnił na nabożeństwo, lub szkodnika, który nie wié wcale, że właśnie odprawia się nabożeństwo.

Do §. 19. projektu zauważa pan Minister, że w każdym poszczególnym wypadku stawionego oporu musi być niezawiśle od przestępstwa polowego rozpoznaném i rozstrzygniętém, czy i jak dalece karygodnym jest stawiony opór. W razie uznania karygodności oporu nie można zatem za takowy ustanawiać jako karę podwojenie téj kary, która ustanowioną jest za prze-

stępstwo polne. Uchwała sejmowa zmieniła §. 16. przedłożenia rządowego, umieszczając w §. 23. projektu postanowienie, że w razie złego zamiaru odpowiadają wszyscy współwinni do niepodzielnéj ręki. Ta zmiana dopuszczałaby interpretacyą, że postanowieniem §. 23. projektowanéj ustawy usunięto drugi w §. 1302. kod. cyw. przewidziany przypadek odpowiedzialności solidarnéj współwinnych, w razach, gdzie nie można oznaczyć stosunku, w jakim poszczególni współwinni przyczynili się do wyrządzenia téj szkody. Nie zaradza temu przytoczenie na końcu w nawiasie §§. 1301 i 1302. kod. cyw., z których osnową powyższy tekst §. 23. nie stoi w zgodzie. — Zawarte w ustępie 2. §. 24. projektu postanowienie względem odpowiedzialności rodziców, opiekunów i służbodawców sięga daléj, aniżeli postanowienie §. 1315. ust. cyw., równie jak zawarte w tym ustępie projektu postanowienie względem bezwarunkowéj odpowiedzialności właściciela za szkodę, którą wyrządziły jego zwierzęta domowe; te dwa ustępy nie mogą przeto być umieszczone w ustawie o ochronie własności polnéj.

Nie należy do ustawy polnéj ostatni ustęp §. 24., zawierający postanowienie względem wynagrodzenia szkody wynikającéj ze zaniedbania obowiązku utrzymywania gościńców w dobrym stanie. — Nie zgadza się z zasadami ustaw obowiązujących co do dochodzenia i wynagradzania szkód postanowienie §. 25. projektu, upoważniające poszkodowanego, żądać jako odszkodowania połowy kwoty grzywny ustanowionéj za pewne przestępstwo polne. — Ta sama uwaga odnosi się do postanowienia w ustępie 2. §. 26. projektu, które przyznaje podobne prawo właścicielowi nieprawnie zajętego zwiérzęcia.

Zresztą zachodzą względem 1go ustępu §. 26. projektu przeszkody podniesione już powyżéj w uwadze do ustępu lit. y §. 3. projektu.

Nie można dozwolić, aby wdrożone postępowanie karne mogło być zaniechanie na żądanie poszkodowanego, jak to postanawia §. 27. projektu; bo przestępstwa polowe są przekroczeniami, które ze względów publicznych nie tylko na żądanie poszkodowanego, lecz także z urzędu na proste doniesienie dozorcy polnego muszą być śledzone i karane. — §. 30. projektu wymaga jaśniejszéj stylizacyi, gdyż postanowienie ogółowo wypowiedziane, że posiadający grunta winien ponosić koszta utrzymania wspólnéj straży leśnéj, którą ustanawia gmina w myśl §. 28. projektu, nie wyklucza wątpliwości, czy także ci właściciele gruntów obowiązani są przyczyniać się do tych kosztów utrzymania polowych gminnych, którzy ustanowili dla swych gruntów na zasadzie §. 31. własną zaprzysiężoną straż polową.

Postanowienie §. 35. projektu wypadałoby rozszerzyć także na straż łowiecką. — Zasada wypowiedziana w ostatnim ustępie §. 37. projektu, że każde zasądzenie karno-sądowe już z mocy ustawy ma w następstwie utratę posady dozorcy polowego, nie da się pogodzić z prawidłem, że uzyskanie, jakoteż utrata posady dozorcy polnego polegać musi na szczegółowém rozporządzeniu władzy politycznéj.

W §§. 42. i 43. projektu oznaczono władzę orzekającą niewłaściwie mianem: „sąd“; zaś co do 3. ustępu §. 42. projektu, nie można czynić zawisłem od woli szkodnika, czy ta lub inna zwierzchność gminy wykonać ma orzeczenie karne.

Z brzmienia §. 47. projektu nie wypływa, że zajęcie nastąpić może tylko w razie uszkodzenia gruntów przez bydło, jak to wypowiada wyraźnie odpowiedni §. 26. przedłożenia rządowego.

Postanowienia §§. 48. i 49. projektu wymagają ścieśnienia, gdyż nie uchodzi przyznawać własność zabitego zwiérzęcia posiadającemu grunt, na którym przydybano zabite zwiérzę;

zresztą upoważnienie zabijania zwierząt możnaby udzielić jedynie dozorcom polowym i to wyjątkowo, albowiem dozorcy polowi mają według §. 39. tylko prawo do noszenia pałasza, a więc ani im ani też domownikom poszkodowanego nie można przyznać bezwarunkowo upoważnienia zabijania źwierząt przy użyciu broni palnéj. Upoważnienie to służy tylko osobom zaprzysiężonym jako straż leśna lub łowiecka, jeżeli nadto pełnią służbę dozorców polowych, a tylko wyjątkowo mogłaby polityczna władza powiatowa udzielić tego upoważnienia w poszczególnych razach dozorcom polowym ze wszech miar zaufania godnym.

Upoważnienie, jakie udziela §. 56. projektu przełożonemu gminy nie da się pogodzić z władzą jurysdykcyjną sądów orzekania w sprawach o niepokojenie posiadania. Jeżeli zaś postanowienie tego §. ma tylko na celu wypowiedzieć, że przełożony gminy może w razie potrzeby wydać tymczasowe zarządzenie w interesie porządku publicznego, natenczas jest ono zbytecznem, gdyż uprawnienie to przełożonego gminy, wypływa już z jego stanowiska urzędowego, według ogólnych ustaw, mianowicie według §. 344. kod. cyw.

Podwyższono w §. 61. projektu kwotę ustanowioną w przedłożeniu rządowém na 15 złr. jako maximum odszkodowania, które przyznać wolno orzeczeniem karném i ustanowiono takową na 25 złr. Rząd nie mógłby odstąpić od przyjętéj kwoty 15 złr. z uwagi, że poruczając zwierzchnościom gmin judykaturę w przedmiocie prawa prywatnego, należy postępować ze wszelką oględnością; zresztą zasadę tę co do wysokości kwoty utrzymano wobec sejmów inszych krajów monarchii, nie zachodzi zaś w Galicyi ani co do cen ziemiopłodów, ani co do innych stosunków taka różnica, któraby usprawiedliwiała odmienne postępowanie w tym względzie.

Jest pożądanem, by zgodnie z podobnemi postanowieniami ustaw o ochronie własności polowej, obowiązujących w inszych krajach monarchii zamienionem zostało postanowienie zawarte w 3. ustępie §. 64. w ten sposób, iżby przy zamianie grzywien na karę aresztu wymierzano zamiast grzywny do 5 złr. karę 24 godzin aresztu; najniższy wymiar kary aresztu, wypadałoby ustanowić na godzin sześć.

Potrzebną jest zmiana postanowienia §. 66. projektu, gdyż według brzmienia tego §. zostawałyby wobec ustawy z dnia 10 czerwca 1866 Nr. 13 dz. u. kr. przez dni 14 dwie ustawy o ochronie własności polnéj w mocy, a to tak teraźniéjsza jak i nowa ustawa. Nadto wymagają §§. 2., 33. i 50. projektu jaśniejszej stylizacyi.

Wypracowany z uwzględnieniem życzeń wys. Sejmu, wypowiedzianych w uchwalonym projekcie, w Ministerstwie nowy projekt do ustawy o ochronie własności polnéj, będę miał zaszczyt złożyć w tych dniach do laski marszałkowskiéj jako przedłożenie rządowe.

Lwów 11. marca 1876.

Potocki, w. r.

A.

Ustawa

obowiązująca dla królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiém Księstwem Krakowskiém, o ochronie własności polnéj.

Za przyzwoleniem Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiém Księstwem Krakowskiém, postanawiam co następuje:

I. O własności polnéj i przestępstwie polowém.

§. 1.

Własnością polną są wszelkie przedmioty, które z prowadzeniem gospodarstwa wiejskiego w najobszerniejszém słowa tego znaczeniu w pośrednim lub bezpośrednim zostają stosunku, a to: jak długo znajdują się na otwartém polu.

§. 2.

Wszelkie uszkodzenie własności polnéj oraz przekroczenie zakazów zawartych w niniejszéj ustawie lub wydanych na jéj podstawie przez władzę do tego powołaną, uznaje się za przestępstwa polowe, i mają być jako takie karane, jeżeli nie podpadaja pod przepisy ogólnéj ustawy karnéj lub innych szczegółowych ustaw.

§. 3.

W szczególności uznaje się za zakazane:

a) nieprawne chodzenie, koczowanie, jeżdżenie wierzchem lub zaprzęgiem po ogrodach, rolach i łąkach, tudzież po wszelkich gruntach oznaczonych jako zamknięte, czy to przez ogrodzenia, rowy, miedze, tablice z zakazami lub inne widoczne znaki ostrzegające:

b) nieprawne wstępywanie na drogi, które w czasie dojrzewania plonów polnych i owoców, w skutek zarządzenia przełożonego gminy zostały zamknięte i tablicami z zakazem lub innymi widocznymi znakami oznaczone jako wzbronione;

c) nieprawne usuwanie lub uszkadzanie ogrodzeń, otwieranie zapór u tychże i usuwanie lub zacieranie tablic z zakazami lub znaków ostrzegających;

d) samowładne tworzenie ścieżek lub dróg polnych;

e) samowładne zaorywanie, zakopywanie lub inne uszkadzania wspólnych dróg polnych lub ścieżek, przenoszenie lub usuwanie znaków granicznych, niemniéj worywanie, wkopywanie lub wkaszanie się w cudze grunta;

f) nieprawne obłamywanie lub obcinanie pni, gałęzi, konarów, obrywanie kwiatu, owoców lub liści z drzew i krzewów użytecznych, jakoteż wyciąganie palików ochronnych;

g) nieprawne obcinanie lub obrywanie kłosów, strączków, lub innego rodzaju roślin na uprawionych polach, daléj wyrzynanie lub wyrywanie trawy na łąkach, drogach lub miedzach;

h) nieprawne zbieranie lub wykopywanie kości, szmat lub materyałów nawozowych w ogrodach lub na rolach, łąkach, lub pastwiskach i nieprawne kopanie ziemi, piasku, szutru, kamieni, tudzież zbieranie na cudzych gruntach liści i opadłych dojrzałych lub niedojrzałych owoców;

i) nieprawne składanie lub zrucanie kamieni, rumowiska, czerepów, nieczystości lub chwastów na cudze grunta lub drogi;

k) nieprawne używanie cudzych brogów, szóp lub sprzętów i narzędzi w polu pozostawionych, jakoteż ukrywanie, zawlekanie lub uszkadzanie tych ostatnich;

l) samowolne rozrzucanie cudzych kup ziemi, oborniku lub ściółki, półkopków zboża, kopic lub stert siana, słomy lub zboża, jakoteż uszkadzanie znajdujących się w polu przyrządów do suszenia paszy;

m) rozniecanie ognia na cudzym gruncie;

n) samowolne uszkadzanie lub zanieczyszczanie cudzych sadzawek i rezerwoarów na ryby, zakładów do sztucznego chowu ryb, przyrządów do nawodniania i odwodniania, budowli wodnych, kanałów i studzien polnych;

o) nieprawne pławienie lub pojenie zwiérząt domowych w cudzych wodach;

p) samowolne uszkadzanie lub zanieczyszczanie blichującego się płótna.

§. 4.

Popełnia przestępstwo polowe, kto na swoim gruncie roznieca ogień, jeżeli z niego wyniknąć może niebezpieczeństwo dla cudzéj własności polnéj.

§. 5.

Pozostawianie i pasanie domowych zwiérząt poza miejscami zamkniętemi lub zagrodzonemi dozwoloném jest tylko pod należytym dozorem.

§. 6.

Na pastwiskach tak małych lub tak położonych, że nawet przy dozorze zachodzi uzasadniona obawa uszkodzenia obcéj własności przez pasące się na nich zwiérzęta domowe, należy takowe paść na postronkach lub przywiązywać do przedmiotów stałych.

§. 7.

W miejscowościach, gdzie zachodzi tego potrzeba a mianowicie w takich, gdzie często zdarzają się szkody nocne, może polityczna władza powiatowa zakazać pasania nocną porą.

§. 8.

Jeżeli drogi wiodące na pastwisko są tego rodzaju, iż przy przepędzaniu bydła słusznie obawiać się należy uszkodzenia cudzéj własności, może Rada gminna, a względnie przełożony obszaru dworskiego wydać zakaz, aby na wskazanych przez nich przestrzeniach dróg nie pędzono bydła na paszę inaczéj, jak z zachowaniem potrzebnych środków ostrożności.

§. 9.

Polityczna władza powiatowa może ze względu na stosunki miejscowe celem ochrony własności polnéj zarządzić, aby przepęd obcych stad bydła nocną porą gościńcami lub drogami wzdłuż niezagrodzonych pól lub łanów odbywał się tylko pod dozorem poganiacza ustanowionego przez przełożonego gminy, a względnie przełożonego obszaru dworskiego. Prowadzący bydło, winien poganiacza wynagrodzić według taryfy przez zwierzchność gminną, a względnie przełożonego obszaru dworskiego ułożonéj, a przez polityczną władzę powiatową zatwierdzonéj.

§. 10.

Do pędzenia, trzymania lub pasania bydła na obcych gruntach potrzeba szczegółowego tytułu prawnego lub wyraźnego zezwolenia właściciela. Przepis ten odnosi się również do pasania na ugorach i ściérniach, tudzież po drogach i miedzach polnych.

§. 11.

Pokłosie może się odbywać tylko za przyzwoleniem właściciela gruntu, w nocnéj zaś porze wzbronione jest bezwarunkowo.

II. Postanowienia karne.

§. 12.

Każde przestępstwo polowe, na które w następnych paragrafach osobna nie jest postanowiona kara. podlega grzywnie od 1 do 40 złr.

§. 13.

Kto jeździ wierzchem lub zaprzęgiem po cudzym gruncie (§. 3. lit. a.) podlega grzywnie po 1 zł.. od sztuki bydła.

§. 14.

Kto chodzi po gruntach w §. 3. lit. a. oznaczonych lub wstępuje na drogi polne według §. 3. lit. b. wzbronione, podlega grzywnie 50 ct.

§. 15.

Kto nie zachowuje przepisów objętych w §. 5. do 10. podlega grzywnie według następującéj taksy:

od sztuki nierogacizny . .	1 zł.
„ sztuki bydła rogatego . . .	60 ct.
„ konia, muła lub osła . . .	50 „
„ kozy	40 „
„ owcy	20 „
„ prosięcia ssącego	10 „
„ gęsi lub indyka	10 „
„ sztuki innego drobiu . . .	5 „

§. 16.

Grzywna paragrafem poprzednim dla przestępstw §§. 5—10 postanowiona, będzie podwojona jeżeli przestępstwo popełnione zostało:

a) z umysłu;

b) pod okolicznościami utrudniającemi wykrycie sprawcy, a w szczególności porą nocną;

c) na rolach uprawionych lub obsianych, w ogrodach, na łąkach wilgotnych lub grzęskich; tudzież na gruntach ogrodzonych lub téż tablicami ostrzegającemi, albo w inny, w okolicy używany sposób, jako zamknięte oznaczonych.

d) jeżeli szkodnik już raz za przestępstwo polowe w ciągu roku ukarany został.

§. 17.

Kto niszczy lub uszkadza cudze drzewa i krzewy na pniu, czy to na gruntach prywatnych, czy publicznych n. p. przy drogach, podlega grzywnie po 2 zł. od jednéj sztuki.

§. 18.

Kto bezprawnie łamie lub uszkadza gałęzie, obrywa owoce, kwiaty lub liście, psuje kosze, albo wyciąga lub psuje znajdujące się przy drzewkach pale ochronne, podlega grzywnie po 1 zł. od sztuki drzewa. krzewu, pala lub kosza.

§. 19.

Jeżeli zachodzą okoliczności na szczególne uwzględnienie zasługujące, można zniżyć grzywny w §§. 13., 14., 15., 17. i 18. ustanowione aż do połowy.

§. 20.

Grzywny zasądzone w jednéj i téj saméj sprawie karnéj przewyższać nie mogą łącznéj kwoty 40 złr.

§. 21.

Kto wyda polecenie do popełnienia przestępstwa, ulegnie takiéj saméj karze, jak gdyby był przestępstwo osobiście popełnił.

Kto zaś da powód do przestępstwa przez to, że wyda polecenie nie dość dokładne lub wyda je osobie niezdolnéj do należytego wypełnienia takowego, ulegnie grzywnie do 5 złr.

Grzywna ta nie powinna jednak nigdy być wyższą od kary postanowionéj za same przestępstwo.

§. 22.

Jeżeli przestępstwo polowe popełnioném zostało przez kilka osób, odpowiada każda z nich za wyrządzoną szkodę według postanowień §§. 1301 i 1302 ust. cyw.

§. 23.

Szkodnik obowiązany jest niezależnie od kary wynagrodzić zrządzoną szkodę.

III. O straży polowéj.

§. 24.

Dla ochrony własności polnéj od szkód, ma być ustanowioną najdaléj w rok po ogłoszeniu niniejszéj ustawy straż polowa i od niéj odebrana przysięga.

Każda gmina obowiązaną jest dla ochrony własności polnéj w jéj terytoryum położonéj, z wyjątkiem gruntów, o których mowa w §. 27. ustanowić wspólną przysięgłą straż polową w odpowiedniéj liczbie.

Równy obowiązek ciąży na obszarze dworskim co do gruntów w obrębie jego położonych.

Kilka gmin lub obszarów dworskich, lub obszar dworski z gminą, mogą za pozwoleniem politycznéj władzy powiatowéj ustanowić wspólną straż polową.

§. 25.

Dla wyjątkowych miejscowych przyczyn może Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym uwolnić tak gminy jak obszary dworskie, co do całości lub części posiadanego terytoryum, od obowiązku ustanowienia straży polowéj.

§. 26.

Koszta utrzymania straży ustanowionéj przez gminy, rozkładane będą na posiadaczy gruntów jéj nadzorowi powierzonych w stosunku do opłacanego przez nich z tych gruntów podatku gruntowego.

§. 27.

Jednemu lub kilku posiadaczom nieprzerwanego kompleksu gruntów, mających najmniéj 50 hektarów przestrzeni, wolno ustanowić osobną

przysięgłą straż polową bez względu na to, czy rzeczone grunta położone są w jednéj, czy w kilku gminach. Postanowienie osobnéj przysięgłéj straży polowéj dla obszaru niezawierającego wyż wspomnianéj ilości hektarów, wymaga poprzedniego przyzwolenia politycznéj władzy powiatowéj.

§. 28.

Polityczna władza powiatowa zatwierdza straż polową na przedstawienie stron do ustanowienia takowéj obowiązanych, i odbiéra od niéj przysięgę. Jeżeli która ze stron nie dopełni tego obowiązku w terminie §. 24. przepisanym, natenczas polityczna władza powiatowa naznaczy powtórny, nie dłuższy jednak, niż miesięczny termin, po upływie którego zamianuje z urzędu na koszt ociągającego się, strażnika przysięgłego, który tak długo obowiązki swoje pełnić będzie, dopóki inny odpowiedni strażnik nie zoztanie przez uprawnionego politycznéj władzy powiatowéj do odebrania od niego przysięgi przedstawionym i przez tę władzę zatwierdzonym.

§. 29.

Przysięgła straż polowa jest w myśl ustawy z dnia 16. czerwca 1872. (Dz. n. p. N. 84.) strażą publiczną.

Każdy strażnik winien złożyć przysięgę według załączonéj roty.

§. 30.

Do straży polowéj przyjętym być nie może, kto nie ukończył 20 lat wieku, albo nie posiada dostatecznego fizycznego uzdolnienia, lub nie zasługuje na zaufanie.

§. 31.

Przysięgła straż lasowa i myśliwska, może zarazem być przysięgłą strażą polową.

§. 32.

Każdemu przysięgłemu strażnikowi polowemu winna polityczna władza powiatowa wydać dla legitymacyi stósowny certyfikat, zawierający dokładne oznaczenie obszaru oddanego pod jego dozór.

O zachodzących w rejonie nadzorczym zmianach, należy bezzwłocznie donieść politycznéj władzy powiatowéj celem sprostowania pomienionego certyfikatu.

Przysięgły strażnik polowy, przyjmujący obowiązek u innego właściciela, winien certyfikat swój przedłożyć właściwéj politycznéj władzy powiatowéj. która wyda mu nowy zmienionym stósunkom odpowiadający certyfikat, z odwołaniem się na przysięgę złożoną przy wstąpieniu do służby pierwotnéj.

Formę certyfikatu oznaczy polityczna władza powiatowa.

§. 33.

Jeżeliby zaszły takie okoliczności, dla których przysięgły strażnik nie byłby był mógł być dopuszczonym do przysięgi, natenczas winna polityczna władza powiatowa, jeżeli utrata urzędu nie nastąpiła już w skutek wyroku sądowego na mocy ustawy karnéj, odwołać udzielone mu zatwierdzenie i wydany certyfikat odebrać.

§. 34.

Strażnik przysięgły obowiązanym jest przy wykonywaniu służby używać odznak służbowych, przez polityczną władzę powiatową dla straży polowéj swego powiatu przepisanych.

§. 35.

Straż polowa przysięgła uzbrojoną być może w broń sieczną, któréj tylko w obronie własnéj użyć jéj wolno.

§. 36.

Ustawa z dnia 16. czerwca 1872. (Dz. u. p. Nr. 84) określa stanowisko urzędowe przysięgłego

strażnika polowego, mianowicie: co do wiarogodności jego zeznań, co do prawa przytrzymywania i pogoni osób na przestępstwie polowém schwytanych, lub o takowe podejrzanych, wreszcie co do prawa fantowania.

§. 37.

Polityczna władza powiatowa obowiązaną jest prowadzić wykaz wszystkich znajdujących się w powiecie przysięgłych polowych i utrzymywać ten wykaz w ciągłéj ewidencyi.

Naczelnik gminy i przełożony obszaru dworskiego, niemniéj właściciele gruntów w §. 27. wymienieni, są obowiązani, pod zagrożeniem grzywny od 2 do 10 zł., donosić politycznéj władzy powiatowéj najdaléj wciągu dni 14 o każdéj zmianie w stanie ustanowionéj przez nich przysięgłéj straży polowéj.

IV. O postępowaniu i władzach do tego powołanych.

§. 38.

Prawo dochodzenia i karania przestępstw polowych, popełnionych tak w gminie jak na obszarze dworskim przy téj gminie istniejącym, wykonywa naczelnik téjże gminy wraz z dwoma asesorami (przysiężnymi) w poruczonym zakresie działania.

§. 39.

Jeżeli obwinionym o przestępstwo polowe jest sam właściciel, albo przełożony obszaru dworskiego, lub jeżeli obwinioną, albo poszkodowaną jest jedna z osób do przeprowadzenia śledztwa i wymiaru kary według §. 38. powołanych, natenczas do postępowania karnego w pierwszéj instancyi powołaną jest polityczna władza powiatowa.

§. 40.

Zarządzenie postępowania karnego ma nastąpić na skutek doniesienia zaprzysiężonego strażnika polowego, lub na żądanie poszkodowanego.

§. 41.

O każdém przestępstwie polowém winien strażnik polowy ustanowiony przez gminę donieść przełożonemu gminy, ustanowiony zaś przez obszar dworski lub osoby w §. 27. wymienione, służbodawcy a zarazem przełożonemu gminy.

§. 42.

Przełożony gminy obowiązany jest zawiadomić natychmiast poszkodowanego o każdém naruszeniu własności polnéj, o takich zaś przekroczeniach, które podpadają pod powszechną ustawę karną, donieść sądowi karnemu.

§. 43.

Jeżeli szkoda na gruncie zrządzoną została przez bydło, winien strażnik polowy, w razie, jeśli poszkodowany sam nie dokonał zajęcia, a również w jego nieobecności na rzecz jego zająć (zafantować) taką ilość bydła, aby ona wystarczyła do wynagrodzenia zrządzonéj szkody (§. 1321. ust.. cyw.).

Zajęcia tego ma zaniechać strażnik polowy, ustanowiony przez gminę, jeżeli szkoda wyrządzoną została przez bydło należące do trzody gminnéj zostającéj pod dozorem pastucha przez gminę ustanowionego.

Wrazie niemożności zajęcia drobiu wolno strażnikowi polowemu takowy zabić, na co przy ukaraniu szkodników wzgląd mieć należy.

Użycie do tego broni palnéj dozwoloném jest tylko tym strażnikom polowym, którzy należą zarazem do przysięgłéj straży leśnéj lub myśliwskiéj, albo tym na szczególne zaufanie zasługującym

strażnikom polowym, którym polityczna władza powiatowa ze względu na stosunki miejscowe prawo noszenia broni palnéj przyzna.

Ubity drób ma być pozostawionym na miejscu dla właściciela i o tém bezzwłocznie zawiadomiony przełożony gminy.

§. 44.

Wrazie zajęcia zwiérząt winien strażnik polowy ustanowiony przez gminę oddać takowe przełożonemu gminy, strażnik zaś ustanowiony przez obszar dworski, i osoby wymienione w §. 27. swemu służbodawcy, a nadto donieść o zajęciu przełożonemu gminy. Tak samo winien postąpić z rzeczami szkodnikowi odebranemi.

§. 45.

Zajęte bydło musi natychmiast być wypuszczone, jeżeli właściciel składa jako zastaw kwotę pieniężną dostateczną do zabezpieczenia należącego się poszkodowanemu wynagrodzenia.

Wysokość takowéj oznaczy wrazie sporu przełożony gminy.

§. 46.

Przełożony gminy winien o zajęciu lub zafantowaniu niezwłocznie zawiadomić tak właściciela jak poszkodowanego a zarazem zawezwać tego ostatniego, by swoje pretensye co do wynagrodzenia szkody uzusadnił najdaléj w przeciągu 8 dni od dnia zajęcia, w przeciwnym bowiem razie winno zajęte bydło lub fant zwrócone być właścicielowi.

§. 47.

Jeżeli właściciel zajętego zwiérzęcia nie jest wiadomy, a pomimo zarządzonego poszukiwania nie zgłosił się w 30 dniach od zajęcia, natenczas poszkodowany będzie miał prawo żądać od przełożonego gminy spieniężenia zwiérzęcia.

Uzyskana z sprzedaży kwota posłuży przedewszystkiém do pokrycia przysądzonéj szkody oraz kosztów prawnych, reszta zaś złożoną będzie w politycznéj władzy powiatowéj do dalszego postępowania.

§. 48.

Przedmioty z przestępstwa polowego pochodzące, winne być natychmiast prawnemu właścicielowi oddane.

Jeżeli właściciel nie jest wiadomym, winien naczelnik gminy tymczasowo przechowanie tych przedmiotów zarządzić, a jeżeli podlegają zepsuciu, takowe spieniężyć.

Jeżeli prawy właściciel pomimo zarządzonego dochodzenia nie zgłosi się w ciągu roku, to kwota uzyskana ze sprzedaży rzeczonych przedmiotów złożoną będzie w politycznym urzędzie powiatowym do dalszego postępowania.

§. 49.

Przełożony gminy winien co do każdego przestępstwa polowego, które w myśl §. 38. ma być przedmiotem dochodzenia, natychmiast sprawdzić istotę czynu i zebrać możliwe dowody, a jeżeli zachodzi potrzeba, zarządzić bezzwłocznie oszacowanie szkody.

Następnie powinien usiłować doprowadzić do zgody, a jeżeli ta nie nastąpi, wydać orzeczenie i oznaczyć wysokość wynagrodzenia; przyczem należy mieć wzglad na wartość przedmiotów w myśl §. 48. poszkodowanemu zwróconych.

§. 50.

Do oszacowania szkody wyrządzonéj przez przestępstwo polowe powołana jest przedewszystkiém przysięgła straż polowa.

Jeżeli jednak szkoda według mniemania polowego przewyższa kwotę pięciu złr. winien w takim razie przełożony gminy zarządzić oszacowanie takowéj przez jednego przysięgłego detaksatora.

§. 51.

Polityczna władza powiatowa ma ustanowić w każdéj gminie detaksatorów do taksowania szkód z przestępstw polowych pochodzących i od nich odebrać przysięgę.

§. 52.

Przełożony gminy a względnie polityczna władza powiatowa przyzna detaxatorowi za każdorazową czynność odpowiednie wynagrodzenie.

§. 53.

Co do postępowania karnego obowiązuje rozporządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 5. marca 1858 r. [dz. p. p. Nr. 34].

W wyroku karnym należy również:

1. wymienić osoby do wynagrodzenia szkody obowiązane;
2. oznaczyć wysokość wynagrodzenia poszkodowanemu przyznanego, na mocy zawartéj z obwinionym ugody, lub téż na podstawie oszacowania;
3. zasądzić zwrot wydatków powstałych w skutek zajęcia i żywienia bydła, niemniéj w skutek szacowania szkody przez zaprzysiężonego detaksatora.

§. 54.

Jeżeli poszkodowany żąda wynagrodzenia przenoszącego 15 złr., wtedy w wyroku karnym można mu przyznać tylko wynagrodzenie do 15 złr. a co do reszty wynagrodzenia należy go odesłać do zwyczajnéj drogi sądowéj.

§. 55.

Narzędzia użyte do wykonania przestępstwa polowego służą przedewszystkiem do zabezpieczenia poszkodowanego.

Jeżeli jednak szkoda i koszta postępowania są pokryte, oraz grzywna zapłacona, natenczas narzędzia będące własnością szkodnika zwrócone mu być mają.

§. 56.

Od orzeczenia przełożonego gminy, służy rekurs do właściwéj politycznéj władzy powiatowéj.

Rekurs wnieść należy do przełożonego gminy ustnie lub na piśmie w przeciągu ośmiu dni, licząc od dnia ogłoszenia, a względnie doręczenia wyroku.

W przypadkach, w których polityczna władza powiatowa jest pierwszą instancyą, obowiązują co do dalszego rekursu ogólne przepisy.

Przeciw dwóm równobrzmiącym orzeczeniom nie ma dalszego rekursu.

§. 57.

Kary pieniężne wpływają do funduszu pożyczkowego téj gminy, w któréj obrębie popełnioném zostało przestępstwo polowe.

W razie niemożności ściągnięcia kary pieniężnéj należy ją zamienić na karę aresztu od 24 godzin do 10 dni, albo na dnie robocze do publicznych celów.

Przytém wymierzać można zamiast grzywny do 5 złr. karę aresztu do 24 godzin, nigdy zaś poniżéj sześciu godzin.

Zwykłą miejscową płacę robotnika uważać należy jako równą jednemu dniowi roboty.

§. 58.

Prawo dochodzenia i karania przestępstw polowych ulega przedawnieniu, jeżeli w przeciągu 3 miesięcy od dnia, kiedy przestępstwo zostało popełnione nie nastąpiło doniesienie do właściwéj władzy.

Pretensye o wynagrodzenie szkody, pochodzącéj z przedawnionego przestępstwa polowego. mogą być poszukiwane w drodze cywilnéj

V. Przepisy dodatkowe.

§. 59.

Ustawa niniejsza zaczyna obowiązywać z dniem 30tym po jéj ogłoszeniu i od tego dnia tracą moc obowiązującą wszystkie dotychczasowe przepisy

w sprawach objętych ustawą o ochronie własności polnéj, o ile takowe niniejszą ustawą zostały unormowane, a mianowicie rozporządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych i sprawiedliwości z dnia 30. stycznia 1860 (Dz. u. p. Nr. 28).

§. 60.

Wykonanie téj ustawy polecam Moim Ministrom rolnictwa i spraw wewnętrznych.

Rota przysięgi

dla straży polowéj.

Przysięgam, że powierzonéj nadzorowi memu własności polnéj dozorować i strzedz będę zawsze jak najstaranniéj i najwierniéj, że będę o wszystkich, którzyby w jakibądź sposób usiłowali takową uszkodzić lub rzeczywiście uszkadzali, lub téż w ogóle przestępstw polowych dopuszczali się, nie oglądając się na względy osobiste, sumiennie komu należy donosił, przestępców według potrzeby fantował lub przytrzymywał, że nigdy niewinnego nie będę fałszywie zaskarżał, lub podejrzywał, że będę się starał przeszkadzać wszelkiéj szkodzie, podawał i szacował dokonane szkody według najlepszéj wiedzy i sumienia mego, tudzież domagał się ich wynagrodzenia w drodze ustawą przepisanéj, że bez wiedzy i zezwolenia moich przełożonych lub bez ważnéj przeszkody nie będę nigdy zaniedbywał wykonania obowiązków moich, i że z powierzonéj mi własności polnéj każdego czasu zdam sprawę.

Tak mi Panie Boże dopomóż!

B.

Rezolucya.

Wzywa się wysoki c. k. Rząd. aby istniejąca w prawodawstwie karném luka polegająca na tém, że niema postanowienia karnego na nieprawne zajmowanie lub fantowanie cudzych ruchomości, jak najrychléj była wypełnioną.

C.

Uchwała.

Zważywszy, że w projekcie do ustawy o ochronie własności polnéj, powołane są postanowienia, których znajomość przy wykonaniu ustawy jest potrzebną.

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu

1) aby równocześnie z ogłoszeniem niniejszéj ustawy polecił wydrukować książeczkę w obydwóch językach krajowych, któraby prócz tej ustawy, zawierała ustawy i postanowienia, na jakie się ona powołuje;

2) aby książeczkę tę jak najrychlej wszystkim gminom i przełożonym obszarów dworskich bezpłatnie rozesłał.